

นิทานเทพปกรณ เรื่องพญาคันคาก

นำเสนอเมื่อ : 19 ต.ค. 2552

1. ตำนานและเทพปกรณ

เป็นนิทานที่กล่าวถึงเรื่องราวความเชื่อทางศาสนาและ

พิธีกรรมโบราณ เช่น เทวปกรณของฮินดู ขุนบรมของลาว
ท้าวคันคากของอีสาน ตำนาน

พลุกับหมาก เป็นต้น ตัวอย่างตำนานและเทพปกรณ

เรื่อง ตำนานพญาคันคาก

**พญาเอกราช ครองเมืองอินทปัตถ์ เป็นกษัตริย์ที่ทรงทศพิธราชธรรม
จึงมีเมืองมาขึ้น**

ต่อเมืองอินทปัตถ์ พญาเอกราชมีโอรสองค์หนึ่งผิวพรรณเหมือนคางคก
(คันคาก) แต่มีสี่เหลียง

ประดุจทองคำ จึงได้ชื่อว่าพญาคันคาก

เมื่อพญาคันคากเจริญวัยก็อยากได้หญิงสาวที่มีรูปร่าง

มาเป็นชายา

จึงบอกแก่พระบิดาให้ไปขอสาวให้

แต่ถูกทัดทานด้วยเห็นว่าไม่เหมาะสม

คันทันพญาคันคากจึงอธิฐานขอพรจากพระอินทร์ให้สมปรารถนา

พระอินทร์จึงเนรมิตปราสาทพร้อมแก้วแหวนเงินทองมากมายให้

แล้วได้อุมเอานางศรีเสลียวแก้ว

จากเมืองอุดรบุรีประทีปมาให้เป็นชายาด้วย

พญาคันคากได้ถอดรูปออกเป็นชายหนุ่มรูปร่าง

พอรุ่งขึ้นชาวเมืองต่างพากันประหลาดใจที่เห็นปราสาทหลังใหญ่และสวยงาม

มายิ่งนักจึงเล้าลือโจษจันไปทั่ว

เมื่อพญาเอกราชทรงทราบว่าเป็นปราสาทของโอรส

ซึ่งขณะนี้ได้ออกรูปออกเป็นชายหนุ่มรูปงามอีกทั้งมีชายาที่คู่ควรกันด้วย
พญาเอกราชทรงดีพระทัย จึงมอบเมืองให้พญาคันคากปกครองแทน

พญาคันคากและพระชายาทรงปกครองด้วยทศพิธราชธรรมไพร่ฟ้าประชาชนอยู่
อย่างเป็นสุข

เอาใจใส่ประชาชนอย่างใกล้ชิดเป็นที่รักใคร่ศรัทธาในหมู่ประชาชนชาวอินทปัตถ์
และชาวเมืองอื่น ๆ ต่างหันมายกย่องเทิดทูนจนลืมนุชาพญาแถน

ทำให้พญาแถนโกรธแค้นพญาคันคากอย่างยิ่ง พญาแถนจึงสั่งห้ามไม่ให้ภาค
เลนน้ำอำนาจฝนแก่ชาวโลกมนุษย์

จึงทำให้โลกมนุษย์เกิดความแห้งแล้งติดต่อกันเป็น เวลานานถึงเจ็ดปีเจ็ดเดือน
ประชาชนได้รับความเดือดร้อนเป็นอันมาก

พญาคันคากจึงหาสาเหตุว่าทำไมฝนจึงไม่ตก เมื่อรู้ว่าพญาแถน
เป็นผู้สั่งห้ามพญานาคไม่ให้เล่นน้ำทำให้ฝนไม่ตก

จึงรวบรวมพลมีทั้งราษฎรและสัตว์ต่าง ๆ จำนวนมากมายยกทัพไปกับพญาแถน
โดยมีปลวก มด เป็นผู้สร้างทางให้ขึ้นไปหาพญาแถน บนสวรรค์

พญาคันคาก กริธาทัพสู้รบกับพญาแถนจนได้ชัยชนะ
บังคับให้พญาแถนสงฝน

ลงไปตกยังโลกมนุษย์ให้ถูกต้องตามฤดูกาล

พญาคันคากได้อบรมสั่งสอนมิให้พญาแถนละเลย

ต่อนหน้าที่ให้พึงปฏิบัติตามฮีดคองเดิม จากนั้นก็ยกทัพกลับเมืองมนุษย์

ตั้งแต่นั้นมาฝนตกต้อง ตามฤดูกาลมีความอุดมสมบูรณ์

พญาคันคากครองเมืองอินทปัตถ์สืบต่อมาด้วยความร่มเย็นเป็นสุขพญาแถนได้ยิ
งธนูลงมาปราบตัดเสนาทางติดต่อรหว่างเมืองแถนกับเมืองมนุษย์ขาดฟังลง

จนกลายเป็นหนองแส ในปัจจุบัน